

kunde blive Spørgsmaal om, var, at Lovens Udførelse blev udsat et Par Dage, eller at Høiesteret maatte gennemføre den saa godt som muligt, indtil en Lov var gaaet igjennem i Rigsdagen. Videre troer jeg ikke i Justitsministerens Graværelse at turde sige.

D. Müller: Det forekommer mig, at man ved disse Ytringer ikke er kommen meget videre; thi derefter bliver ligesuldt en høi Grad af Ubestemthed tilbage med Hensyn til, hvorledes dette Lovforslag skal forstaaes. Efter min Overbeviisning vil det ikke være muligt at ordne denne Sag paa en fyldestgjørende Maade, medmindre visse Bestemmelser i Instruxen ophæves, og jeg gjorde i den Anledning forrige Gang opmærksom paa, at især den Omstændighed, at Dommen skal affiges strax, efter min Overbeviisning i den Henseende vil være til Hindrer. Der er imidlertid her nævnt et andet Alternativ, idet enten Høiesteretsdommene skulle ledtages af de Grunde, hvorpaa Domslutningen støtter sig, eller Voteringen skal være offentlig. Ved dette sidste Alternativ synes man at have tænkt sig, at hvis det Første ikke skulde lade sig gennemføre, kunde det Andet træde istedet, saa at man altsaa vilde opnaae det Samme ved det Andet, som tilsigtedes ved det Første. Jeg troer imidlertid ikke, at det andet Alternativ er skiftet til at opfylde denne Bestemmelse; thi spørger man, hvorfor man overhovedet ønsker Præmisser, saa tænker jeg, det Svar ligger nærmest, at derved vilde megen Retsuvisshed, som nu finder Sted, werde hævet. Men jeg skulde meget tvivle om, at man i denne Henseende vilde vinde stort ved, at Voteringerne bleve offentlige; thi vel vilde det i mange Sager være klart, hvilke de Grunde vare, som Dommen var baseret paa, men i mange andre Sager, hvor Meningerne splitte sig, troer jeg ikke, Retsbevidstheden vilde blive større. Man kan, som bekendt, af forskjellige Grunde komme til det samme Resultat og af de samme Grunde komme til et forskjelligt Resultat; man kan altsaa ikke altid af Voteringerne med Bestemthed see, af hvilke Grunde der er dømt, og jeg tvivler ikke om, at naar saadanne afvigende Voteringer forelaae, vilde Sagførerne benytte dem, hver paa sin

Viis, saa at der paa den Maade vilde fremkomme megen Retsuviskerhed og Forstyrrelse.

En anden Grund, hvorfor man skulde ønske en Angivelse af Grundene for Høiesteretsdommene, tænker jeg, er den, at det er naturligt og billigt, at Enhver, som dømmes til enten at betale eller lide Straf, faaer at vide, hvorfor han er dømt; men naar der nu foreligger saadanne forskjellige Voteringer, vil man let falde paa at veie disse enkelte Vota, man vil have mere Tillid til den Ene end til den Anden og langt snarere føle sig uretfærdigt og ubilligt behandlet, end naar der foreligger en Dom, der er en enkelt Udtalelse af den høieste Domstols Mening. Det forekommer mig, at det ligger i Høiesteretsdommens Charakter, at den fremtræder som et Hele, uden at splittes ad i mange forskjellige Dele. Jeg kan ikke nægte, at der er noget Tiltalende ved den Betragtning, at man skal kunne være bekendt, hvad man siger og vedkjende sig det ligeoverfor Offentligheden, men jeg troer, at dette ikke er det eneste Hensyn, som bør tages. Man kan ikke faae Offentlighed i Alt, og man er vist aldrig faldet paa, at f. Ex. Statsraaets Forhandlinger skulde være offentlige. Med Hensyn til Erfaringerne fra andre Lande, skal jeg ikke berøre hvad der i denne Henseende gjælder i Frankrig og England, thi Forholdene der ere saa overordentlig forskjellige fra vore; det Land, hvortil vi snarest kunne see hen, er Norge, hvor Retsudviklingen i det Hele har været og i det Væsentligste endnu er ganske som hos os, og hvor Spørgsmaalet om Høiesteret har været Gjensstand for megen Discussion. Det er to Gange vedtaget af Stortinget, at Voteringerne skulle meddeles. Lovforslaget lyder saaledes: Enhver kan af Høiesterets Voteringsprotocoller erholde Udskrift af de af hver enkelt Tilforordnet afgivne Vota; men den norske Regjering har paa det Bestemteste modsat sig dette Forslag, og, saavidt jeg har kunnet bringe i Erfaring, ere næsten alle Jurister i Norge af den For- mening, at det vilde være meget skadeligt, hvis det blev sat igjennem. Jeg har nu mere Tillid til, hvad Regjeringen og Juristerne formene, end til hvad Majoriteten af Stortinget beslutter i en saadan Sag; men det Alternativ,